

Dan Bogdan

CARTEA LUI ANDREAS

**EDITURA VREMEA
BUCUREȘTI
2018**

PARTEA I

1

După război, atunci, angrenajele orașului ruginiseră, așa, dintr-odată. În câteva luni. Limbile ceasului de la catedrala Sf. Iosif înaintau mai greu. Tramvaietele coborau mai rigid panta de pe Luterană. Râșnițele de cafea ale lui Hari-armeanul învârteau boabele cu o anume plictiseală și te mirai că pe stradă nu se auzea scrâșnetul ultimei mașini de măcinat...

Numai ușile turnante ale Palatului Telefoanelor mergeau ca unse și Andreas, împreună cu tovarășii săi de joacă, Dino și cei doi Enac, se învârteau ore în șir în „rotativă” așteptând când și când să-i vină rândul după ce intra sau ieșea vreun client plătitor de telefon.

În iarna aceea, apărută cu frig pătrunzător și fulgi mari, ce se adunau în zloate, copiii, încălțați cu gumari, luau la rând bălțile dezmoțite de vagi raze de soare cu dinți și stârneau stropi murdari ce li se așezau pe haine. Își închipuiau că sunt cai în galop, crucișătoare ce tăiau aisberguri sau chiar temerari cercetători la Polul Nord.

Singurul dintre ei, Andreas, se oprea câteodată din mers, privind ca hipnotizat inelele ce se formau în jurul încălțărilor, iscând ape vii colorate, ca și când o lume necunoscută apărea din adâncul băltoacelor.

Nu numai bălțile, rămase de la șenilele tancurilor triumfaliste ce terciuiseră macadamul orașului, îl atrăgeau, dar și acel scârțâit sinistru ce anunța lăsarea seriei, ca și când ar fi locuit

Coperta: Dan Amza

Ilustrația copertei: pictură de Ioana Maria Bogdan

Redactor: Claudia Drăgănoiu

Tehnoredactor: Dan Amza

Copyright © Dan Bogdan, 2018

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

BOGDAN, DAN

Cartea lui Andreas : roman / Dan Bogdan. - București :

Vreamea, 2018

ISBN 978-973-645-894-1

821.135.1

într-o cutie imensă de fier care se șubreziase pe la încheieturi și, străpunsă de rugină, se înclina într-o parte și în alta. Sunetul se gătuia într-un șuierat de șarpe strivit de roțile unei mașinării neîndurătoare. Atunci, copiii ridicau dintr-odată capul din baltă și se uitau la meterezele catedralei, la zidurile acelea roșiatice, din cărămizi rănite de timp, ce atrăgeau porumbei, imitând o spinare uriașă ce cuprindea golul cerului...

2

Mama lui Andreas, Vitoria Platica, era artistă, angajată la un teatru deschis după război în sala de festivități a liceului Sf. Sava, redenumit „Liceul nr. 1 de băieți”. Juca numai în feerii și farse muzicale, roluri de travesti. Apărea în paji, spiriduși, cameriste cicălitoare, martori alunecoși ai unor întâmplări de alcov. Micuță, plină de neastâmpăr, semănând cu Sonia Henie, obraz rotund, ca un soare, ochi mobili, scăpărători, era perfectă în roluri de naive, de ingenue, care, întârziind la întâlnirea cu destinatarul, divulgă adevăruri nespuse, producând tot felul de încurcături, mai ales acelor figuri mofturoase și simandicoase, adesea placide, care sunt introduse în piese tocmai pentru a crea o oarecare stupoare.

Sala teatrului era mereu plină, mai ales de militari deblocați, care veneau îmbrăcați parțial în haine civile, păstrând în vestimentație, din nevoie sau dintr-o reminiscență belicoasă, un pantalon bufant, un palton fără epoleți sau un pulover de aviator cu petlițe pe umăr. Mai întotdeauna aureolați de o decorație coclită.

Culmea era, că în distribuție apăreau și mari actori care, în urma bombardării Teatrului Național, nu-și găsiseră angajament în trupe adecvate, conform cu statutul lor profesional. Se rezumau și la roluri mai mici, numai să nu-și piardă salariul.

Gongul se auzea bătând strident, cu un ecou spart; cortina, cusută dintr-o pânză de parașută decolorată, se ridica greoaie,

iar în câteva rânduri, pe scenă fusese adus un cal spre a fi încălecat de viteazul din poveste. Animalul își arăta trupul costeliv, defilând ca la o paradă a handicapatilor sau a veteranilor lăsați la vatră.

În timpul spectacolelor se auzeau concomitent și clopoțelul recreațiilor și clopotele de la Biserica Luterană și de la Catedrala Sf. Iosif, estompând replicile actorilor.

După ce se trăgea cortina și actorii se perindau, ținându-se de mâini prin fața spectatorilor – figuri palide, chipuri livide, ce aplaudau frenetic, plini de un entuziasm obosit, Andreas dădea fuga la casa prietenului său Dino, de vizavi, acolo unde se întâlnea cu familia acestuia, formată din Procuror și soția sa, bunica din partea tatălui, bunicul din partea mamei și sora acesteia. O familie ce i se părea încropită din substanța războiului tocmai încheiat. Stăteau toți cu chirie la un fost ministru, ce scăpase de o încadrare într-un proces politic din cauza bătrâneții, un adevărat Mathusalem care condusesse din diferite posturi, de la secretar simplu la șef de portofoliu, învățământul nației timp de câteva decenii și acum era scos la pensie pe considerente „istorice”. Această casă, deși pe trei niveluri, fusese construită pentru o singură familie, dar suporta o împărțire forțată între proprietar și chiriași, din care pricină rudele lui Dino ocupau două camere la parter, „dintr-una-ntr-alta”, cum se spunea pe atunci. Bucătăria, insalubră, era la demisol, iar toaleta se afla la mezanin. Din cauza faptului că fostul ministru stătea înghesuit la etajul doi, etajul ultim, cu toată familia lui, formată din soție, fiu, Pierre, de vârsta lui Andreas, și al lui Dino, făcut la bătrânețe, cumnat, ce tocmai ispășise o condamnare pentru crime de război, și soacră, ce era cam de aceeași vârstă cu ginerele, câte ceva din lucrurile și obiectele sale de artă, mobilau, fără voia chiriașilor, camerele ocupate de aceștia în restul imobilului. Astfel, familia lui Dino fusese „înzestrată” cu o masă mare de mahon, ce străjuia sufrageria, cu niște draperii groase din catifea verde-smaragd și cu un tablou reprezentând un

Gavroche vlăguit, doborât în țărână de tumultul unui Paris al mahalalelor.

Până la venirea Procurorului, tatăl lui Dino, copiii discutau tacticos cu bunicul matern, un om trecut de șasezeci de ani, înalt, ușor adus, cu față nebărbierită, nas mare, osos, și păr rărit, cu fire albe, rebele, ce trădau vechea cărare stil Rudolph Valentino. Fusese un *dandy* de București, deși provenea dintr-o comună dâmbovițeană de câmpie, ajunsă capitală de plasă, cu judecătorie, cameră agricolă, oficiu de avocați, sedii de firme și case cu coloane false din stuc. Avusese o moară, apoi o brutărie și un magazin de coloniale. Se însurase cu fata unui invalid de război din satul vecin, ce funcționase ca perceptor și umblase prin comune pe bicicletă după strânsul impozitelor. O lăsase însărcinată mai înainte de nuntă. Ceremonia fusese furtunoasă, căci trebuise să o scoată pe cadrul bicicletei prin dosul curții, de frica de a nu fi furată de un alt pretendent. Femeia îi născuse două fete, dar murise de tuberculoză cu câțva timp înainte de a se introduce penicilina la noi. Apoi soțul văduv plecase la oraș, la București, pentru a se apuca de afaceri. Câștigase monopolul WC-urilor și al chioșcurilor de dulciuri din Gara de Nord. Gică Petrescu și Crucea de Piatră erau distracțiile lui predilecte, care-i storceau mulți bani. Cu toate acestea, era cotate drept un avar, pentru că prima sa achiziție fusese o casă de bani cu care se mândrea pe la rude și prieteni. Adevărul era că nu cunoștea valoarea banilor, îi considera valori sigure doar sub saltea și ocolea băncile, cu acțiunile lor ce se devalorizau peste noapte. Înainte de sfârșitul războiului cumpărase mai multe terenuri, pe care acum căuta să le ascundă de autorități, de cele mai multe ori neplătind impozitul și lăsându-le în paragină. De la un timp fusese declarat chiabur și se refugiase la ginerele său, Procurorul, pentru a se ascunde de cote și de o eventuală arestare. La un simplu denunț te puteai trezi cu duba la poartă.

Atmosfera era insuportabilă și la București. De multe ori, când venea acasă de la Parchet, Procurorul nu vorbea decât de

arestări și de percheziții. Apărea obosit, cu gulerul descopiat și cu transpirația uscată, desenând mici hărți. Toți procurorii purtau pe atunci uniformă de culoarea oului de rață. Își trăgea cizmele prin gratiile pătuțului de bebeluș al lui Dino, în care puștiul mai dormea și acum din cauza densității oamenilor din casă. Taică-su, bunicul patern al băiatului, fusese omorât într-o anchetă rapidă a organelor de Securitate. O urgență, pe care Procurorul nu avusese timp să o prevină. Cel ucis fusese considerat un mic moșier ce deținuse câteva sute de hectare de pădure și se opusese ordinii sociale. Procurorul se susținuse urmărilor, transferându-se de la o judecătorie la alta, începând din Est spre Vest. Se oprise la Timișoara. Încercase să-și schimbe și numele. Preluase prenumele bunicului patern „dintr-o eroare tehnică de buletin”.

– De ce vrei să-ți schimbi numele, tată? îl întrebase Dino în toiul unei discuții de familie.

– Ehei, exclamase enigmatic Procurorul, alții au fost adoptați de rude îndepărtate... cât mai îndepărtate...

Dino nu înțelegea nimic. Descoperise într-o zi, printre actele familiei, o carte de vizită cu numele bunicului, sub care se găseau câteva cuvinte enigmatice pentru el: „exploatare de pădure”.

– Ce e acela, tată, un „exploatare de pădure”? îl întrebase tocmai când în vizită la ei se găsea medicul de familie, doctorul Canciovici.

– De unde ai auzit tu chestia asta? se făcuse alb Procurorul.

– Uite, pe cartonul ăsta, Dino îi arată tatălui său cartea de vizită pe care acesta o luă cu mâinile tremurânde.

– Arunc-o în foc repede, îi ceru aproape imperativ doctorul.

– Ce e un exploatare, tată?

– Ai înțeles tu greșit. E vorba de un „explorator”, adică un fel de pădurar.

Bunicul matern al lui Dino avea adesea migrene și lua un pumn de „dopuri”, așa le spunea la antinevralgice. Când îl apucau durerile de cap, stătea în poziția „gânditorului de la Hamangia”, o poziție cu coatele pe genunchi, chircită, cu privirea fixată pe colțul unui covor. Nu putea să scoată o vorbă. În rest, era un om jovial, vesel, hâtru, așa cum îi plăcea să îl găsească Andreas cu ocazia vizitelor sale intempestive la prietenul său.

– Mai du-te și dumneata din când în când să faci niște covrigi la CAP. Îți mai îmbunătățești originea socială, îi spunea Procurorul, știind că bătrânul nu-și pierduse cu totul îndemânarea de brutar, lucru util și pentru a nu intra în colimatorul noilor autorități din comună.

Între timp îi găsisese o ocupație, de gestionar la un debit de tutun, cu o jumătate de normă. Meșterea toată ziua la „fișicurile” de câte zece țigări, pe care le înfășura într-o foiță groasă provenită din pachetele consumate. Se vindeau mai bine și așa, fracționat, îi mai rămâneau și bătrânului câțiva bănuți, ce se adunau la inventarul de la sfârșit de săptămână.

– Cum să scap de denunțuri, se văita bilciureșteanul Procurorului, căci nu era lună de la Dumnezeu să nu primească o chemare la postul de miliție din comună.

– Găsește-ți și dumneata o muncitoare, o femeie de serviciu, o servitoare unguroaică...

– Bunică-mea nu putea să se mărite cu un rob eliberat de Cuza? glumea bătrânul.

Andreas se uita adesea la o poză de pe peretele sufrageriei lui Dino. Soția bătrânului fusese o femeie frumoasă, măcinată de tânără de un TBC galopant. Privea îndelung poza, admirând bluza croșetată cu danteluri, rochia de lână cu modele oblice, pantofii cu baretă, părul tăiat scurt, sub ureche, adus într-o buclă... Cărare pe mijloc... „Îngrijorată înainte de moarte...” îi spunea.

Când bunicul devenea taciturn și se retrăgea pe un scaun în spatele sobei, cei doi prieteni se puneau pe alergat în jurul

mesei, ca niște călușari ce făceau aceleași mișcări stereotipe de dans. La un moment dat se crăpa ușa și apărea trupul firav al Procurorului. Îl urmăreau cum își lepăda centura pe drumul spre dormitor, desfăcându-și vestonul scortos din nasturii metalici în două aripi ca de pasăre nezburaătoare. Culoarea aceasta, „ou de rață”, era culoarea uniformelor trupelor de ocupație, ce, în semn de încredere în bunul mers al statului cucerit, își retrăseseră corpurile de armată prin pădurile din preajma Bucureștiului. Îl auzeau cum bodogănea, scoțându-și cizmele prin cercevelele de la pătuț. „Aparatul de cizme” era poreclit obiectul aducător de ușurare.

După câțiva timp apărea și fostul ministru, scund, roșu la față, cu o chelie lucioasă și o mustăcioară greu sesizabilă din cauza firelor albe. Andreas observase cu surprindere că, deși Procurorul fusese băgat cu forța în casa fostului ministru, totuși cei doi se simpatizau și, de câte ori se întâlneau, discutau șușotind pe la colțuri. Într-una din zile, când juca leapșa cu Dino, îi surprinsese pe cei doi cu o pâlnie ascultând la glasvandalul mascat ce despărțea dormitorul familiei de apartamentul unui alt chiriaș, Stroe, cunoscut ca angajat fără o funcție precisă la primărie.

Același regim conspirativ îl aplica Procurorul și cu tatăl lui Andreas, Jan Valentin. Acesta era printre puținii cunoscuți ai omului Parchetului, cu care murmura îninteligibil de câte ori își încrucișau pașii sau se invitau la o cafea. Pentru a asculta la vecini, foloseau un fel de abajur ce se dovedea a fi de foarte multe ori un post de recepție. Luaseră și ei, copiii, acest aparat de captat sunete și fuseseră surprinși de tatăl lui Andreas. Jan Valentin aproape că le rupsesse urechile.

Cei mici înțeleseseră cu această ocazie că trăiau într-o lume a șoaptelor, a șușotelilor și a cuvintelor susurate. Nimeni nu vorbea cu voce tare, răspicat, pe stradă sau în casă.

Într-o zi, Andreas își luase inima în dinți și îl întrebasese pe tatăl lui Dino:

– Domnule, cum puteți fi prieten cu proprietarul casei în care stați cu chirie?

– Simplu: în locul meu ar putea veni un dușman.

3

Părinții lui Andreas stăteau pe strada Rotarienilor, în blocul artiștilor, o construcție interbelică cu cinci etaje, placată cu granit negru. Locuiau la etajul trei. Nu se știa de unde provenise numele străzii, dar în unele perioade fusese șters pur și simplu de pe tăblițe, iar atunci când chiar pe această arteră se mutase generalul Porfiri, comandantul trupelor de ocupație, strada nu mai căpătase nici un fel de nume. „Fusese trecută în adormire”, comentau gurile rele.

În acele timpuri, copilul întâlnea pe stradă trei-patru patrulare, mărșăluind în pas de gâscă și atrăgând atenția șoferilor să-și încetinească mersul, întrucât generalul ori dormea adânc, ori lucra la teoretizarea cine știe căror operațiuni militare din timpul războiului, ce erau necesare bunului mers al armatei pe care o conducea pe timp de pace.

Apartamentul Vitoriei Platica, marea artistă, și al soțului ei, Jan Valentin Platica, scriitor, filozof și traducător, specialist în Talleyrand, era destul de spațios. La intrare, în dreapta holului, era o mică încăpere pentru servitoare, urma bucătăria și apoi se intra în sufragerie. Toți pereții erau acoperiți cu fotografii din timpul războiului, aparținând scriitorului, ce-și făcuse stagiul militar la aviație și participase și la câteva confruntări aeriene. Jan Valentin apărea când în carlingă, când pe aripi, când cu elicea în brațe, când umblând la plăcuța de la coada avionului, ca și când ar fi ghidat avionul spre o nouă misiune. Fusese fotografiat și într-un spital de campanie, pesemne rănit într-o luptă aeriană pe viață și pe moarte.

Printre aceste dovezi de eroism, vizitatorul întâlnea și câteva caricaturi ale artistei, reprezentată cu obraji înroșiți, cu

un început de mustață deasupra buzei superioare, cu o păpușă imensă în brațe... Toate executate de mari desenatori ai vremii, cum erau Iiquid, Șirato, Anestin sau Neagu Rădulescu.

Bineînțeles că în centrul sufrageriei se afla o masă în stil florentin, din lemn masiv, în jurul căreia atât Andreas cât și Dino și alți prieteni, printre care și Pierre, fiul fostului ministru, și frații Enac, se alergau ca și în casa lui Dino, și terminau urmărirea epuizați și cu urechile învinețite de mâinile mari și puternice, ca niște clești, ale fostului aviator, care nu suporta nici un fel de zburdălnicie din partea copiilor.

Jan Valentin, care se documenta de vreo câțiva ani pentru a scoate o carte despre strategiile diplomatice ale lui Talleyrand, acest abil ministru al lui Napoleon, exersat în tehnica trădării, era tot timpul nemulțumit de mersul culturii și, în general, al vieții de zi cu zi, și-și declama indispoziția cu vocea sa tare, baritonală.

– De multe ori oamenii rămân acasă, nu mai îndrăznesc să iasă, să se ducă undeva, să circule, să se miște... Refuză serviciul, trăiesc din pensii și ajutoare, recurg la orice formă de supraviețuire. Unii se înmulțesc pentru a ridica nu-știu-ce alocații de la stat, cu care abia își acoperă „strictul necesar”. Le e frică de necunoscut. Tac din gură. Se manifestă prin gesturi ciudate, enigmatice chiar. Sunt oamenii unor pereți. Vor să fie anonimi, ascunși după niște ziduri. Umbre... Afară... forțele astea... ce rânjesc batjocoritor și suduie...

Fiind aproape surd, bărbatul își scotea aparatul auditiv ca și când s-ar fi eliberat de o povară și își pregătea o țigară de foi aflată într-o casetă metalică.

– Așa ești și tu, Jan Valentin, se auzea din dormitor vocea ascuțită a actriței, care stătea lungită în pat de vreo câteva zile, suferind de o anumită boală psihică „apărută din senin”, de câte ori i se lua rolul, ce era încredințat de obicei unui „astru” venit de la Teatrul Național, templu artistic, creator de șomeri după bombardamentul pe care-l suferise.

Cădea într-o stare de depresie până ce se îndura vreun regizor să-i ofere o partitură episodică în mod umilitor, fiind trecută în programul spectacolului în masa actorilor și figuranților de la sfârșitul prezentării.

– Dragă, oamenii ăștia nu fac decât să mă persecute. Sunt pur și simplu trecută la muncile de jos și în caietul de spectacol sunt înlocuită de meseriile de scenă... „Brutari, cafegii, spălătorese etc...” Uneori mă regăsesc la „etc.”... Halal!...

Această zacere era denumită de ea „mitologică”, un fel de leșin inițiativ, când evada undeva, departe, într-un paradis de unde se întorcea cu greu în suferința fizică ca într-o carapace. O asemenea fază însemna și o aglomerare involuntară de amintiri și frânturi de viață trăită. Rememora momentele când se lovide la cap, în diverse împrejurări, cum ar fi atunci când o poartă deschisă brusc de cineva pe scenă o altoise din spate sau când se urcase pe un scaun și încercând să schimbe un bec ars, într-o altă piesă, alunecase pe dușumeaua tare și leșinase de durere și de frică sau când, jucând în Desdemona, dăduse capul pe spate și nimerise cu bulbul rahidian într-un șurub de la mânerul pompei de apă din culise.

Voia să-i sugereze lui Jan Valentin că toate acestea se datorau numai Timpului, cu „T mare”, ca dimensiune filozofică. Că erau încercările ei zadarnice de a opri Timpul, ce se rupea în fragmente, ca un lînțoliu putred. Leșinul era o înrădăcinare în trecutul nebulos.

– Eu sunt obligat de serviciu, Vitoria, spunea tacticos bărbatul pufăind des din trabuc. Mă ține în loc meseria de scriitor, traducerile mele... Dar... ți-am spus... imobilitatea asta este o tendință aproape generală... Zilele trecute stăteam la coadă la impozite și un bătrân se plângea că nu-și putuse face plățile de trei luni. „Când stau la rând mă apucă prostata și pierd locul la ghișeu”, mi se plângea.

Actrița, ce zăcea în pat într-o cămașă lungă, țărănească, cu floricele verzi și roșii pe la tiv, dădea din umeri a neputință. Nu era mulțumită de faptul că Jan Valentin stătea tot timpul în

casă, „popândău”, după cum spunea. Se și cam îngrășase de la o vreme și i se părea tot mai mare și mai greoi, o masă umană imensă. Ce mai! Un cașalot...

Ca orice intelectual de pe timpuri, terminase, în afară de teatru, și facultatea de filozofie și nu accepta ca discuțiile din sânul familiei să coboare atât de jos, să se reducă doar la pulsul străzii, la mica economie de piață cu referire la bugetul familial. Doar o Weltanschauung.

– Înainte, rostea Vitoria cuvintele ce-i veneau pe buze ca dintr-o inspirație poetică, rar, ca într-o recitare din Ovidiu, mă gândeam să deschid un teatru în subsolul hotelului nostru, sub o sticlă groasă, pe care să calce diverșii spectatori... Mă vedeam într-o piesă de Shakespeare, cu pași de străjeri apropiindu-se amenințători de locul crimei... Pași pe deasupra... fremătători... pași în culise... O suspendare de câteva clipe într-un alt spațiu... Apoi a apărut înstrăinarea... Am cedat obiectele unui spațiu virtual, ne-au fost confiscate... Peste ele se așază un fel de rugină psihică. Cuburi de timp se îndepărtează dureros de mine. Săraca mama, nu se mai gândeste la curățenia de primăvară a camerelor de sus... A rămas într-o singură cameră... Ea, atât de bătaioasă... Mă duc la ea, e o amăgire... Cameră după cameră, cad pradă unei părăsiri fără sfârșit... Drumurile la ea sunt niște iluzii obositoare. Dalele de beton fuseseră fixate într-un loc pe care numai ea calcă. Se duce în spațiul cu pricina pe furis, ca într-un loc numai de ea știut și stă ghemuită, ținându-se de burtă... ca o descărcare instantanee de energie.. Tata,... coboară și iar coboară... în subsol... la cazane. E fochistul blocului...

Mama Vitoriei, Cornelia, se născuse într-un sat din Munții Apuseni, într-o veche familie ardelenească. Crucea din piatră ce străjuiește un deal din apropierea satului era ridicată de tatăl ei.

După terminarea războiului, tatăl Corneliei înființase o fabrică de clopote, având în vedere distrugerea de vieți

omenești și faptul că rușii le dăduseră la topit, văduvind bisericele de chemările la slujbe.

Cornelia, la cincisprezece ani, s-a măritat cu un mare proprietar de pământ, dar rămânând văduvă se va remărita cu un ilustru profesor de la Universitatea din Cluj, Ștefan Enescu, tatăl Vitoriei.

Înainte de război, cu banii de la părinți, promiși ca zestre, Cornelia va deschide o școală profesională de fete, ce avea s-o absoarbă întru totul. Fire întreprinzătoare și bună cunosătoare a vieții comerciale, avea să introducă practica destinată producției școlare, având piețe de desfacere asigurate. A încurajat astfel participarea elevelor la beneficii, cartelele pentru dejunul gratuit în școală, apoi polițele de asigurare pentru deschiderea, după terminarea cursurilor, a atelierelor proprii.

S-a implicat în mișcarea feministă interbelică, după ce s-a stabilit în București, unde și-a deschis un hotel pe Lipsicani, „Hotel Transilvania”. Prima ei reușită fiind înlăturarea interdicției pentru femei de a depune și retrage economii la Casa de Economii și Consemnațiuni.

Sfârșitul celui de Al Doilea Război Mondial a găsit-o pe Cornelia militând pentru problema paternității, ce era slab reglementată în drept. Până la venirea rușilor avusese ușa deschisă la ministrul de resort, dar lupta ei nu se concretizase într-un cod al familiei acceptabil. După intrarea acestor trupe în București, apăruseră pancarte cu slogane de genul: „Să eliberăm femeile noastre”, „Gata cu robia femeii!”, „Egalitatea sexelor e victoria noastră, a tuturor.”

Cornelia își găsisse domeniul propice. Până acum numai ea și câteva apropiate agitaseră asemenea lozinci. I se potriveau mânăușă. Făceau parte din firea ei combativă. De aceea credea că-și va putea impune voința, chiar spera că va putea face parte din guvern.

La poarta Ministerului Justiției găsisse un militar într-o uniformă necunoscută ce vorbea prost românește:

– Ce vrei, femeie? o întrebare răstit păzitorul instituției.

– Eu sunt Cornelia Enescu și am nevoie să intru la minister...

Îi explică omului îmbrăcat în tunică faptul că milita pentru ocrotirea celor mici și că dorea ca ministrul să depună o lege care să impună stabilirea paternității pe cale judecătorească, pentru ca să nu mai existe copii fără tată.

– Ascultă aicea, femeie, ce-ți trebuie atâta paternitate când a fost război și, ca în orice război, s-au amestecat atâtea nații? ... și pe de altă parte, noi avem nevoie de internaționalism... adică... după cum știi... copiii sunt ai poporului... cresc de la sine...nu au nevoie de un anumit tată....

După câteva zile a aflat că hotelul îi fusese naționalizat și că rămăseseră doar cu o cameră. În scurt timp, Ștefan Enescu, soțul ei, avea să devină fochistul blocului. Fusese absolvent al Școlii Superioare de Mine din Paris și lucrase ca șef al Regiunii IV miniere, ajungând din treaptă în treaptă director în Ministerul Industriei și Comerțului. Cu preocupări de cercetare în domeniul frigotehniei a înființat Institutul român al frigului, asociație fără scop lucrativ, compusă din oameni de știință. Fusese decorat de Franța cu „Legiunea de onoare”. Acum avea să se ducă la ședința de bloc, unde se discuta despre schimbarea cazanului de păcură. Locatarii aveau nevoie de multă căldură și-l porecliseră, răutăcios, Ministrul frigului...

Actrița începu să se scarpine, ajungând cu mâna-i mică, albă, catifelată, în dreptul omoplatului.

– Am o senzație de mâncărime... De la ploaia de aseară, de la tot ce se întâmplă..., de la praful cosmic...

Clopoțele de la biserica ortodoxă începură să bată, făcându-l pe bărbat să omoare mucul de țigară în scrumieră și să sară în picioare. Se repezi să închidă ferestrele.

– Dragă, clopoțele astea sună adesea indecent. Niciodată n-am fost obișnuit cu ele. Prefer pe cele de la Biserica Luterană. Sunt mai silențioase și indică ora exactă...